

Написання слів разом

Складні іменники:

1. основи яких поєднуються за допомогою сполучного звука. Одна з основ іменника – дієслівного походження: *вертоліт*, *самохід*, *тепловоз*, *силосонавантажувач*.
2. іменникова основа + прикметникова основа, які поєднуються за допомогою сполучного звука: *білокрів'я*, *чорногуз*, *чорнозем*.
3. утворені за допомогою сполучного звука від двох іменникових основ: *лісостеп*, *носоріг*, *трудодень*, *шлакоблок*.
4. утворені з дієслова в наказовій формі та іменника: *горицвіт*, *зірвиголова*, *перекотиполе*, *пройдисвіт*; прізвища: *Непийпиво*, *Перебийніс*, *Убийвовк*.
5. утворені з кількісного числівника у формі родового відмінка (для числівника *сто* – називного) та іменника: *дванадцятитонка*, *сторіччя*, *шестиденка*, *стоп'ятдесятиріччя*.
6. з першою частиною пів-, напів-, полу-: *піваркуша*, *півмісяць*, *пів'яблука*; *напівавтомат*, *напівсон*; *полукіпок*, *полумисок*.

! З власними назвами пів- пишеться через дефіс: *пів-Європи*, *пів-Києва*.

Складні числівники:

порядкові (й схожі з ними прикметники), останній компонент яких -сотий, -тисячний, -мільйонний: *дев'ятсотий*, *п'ятсоттридцятитисячний*, *шістдесятип'ятмільйонний*; *багатотисячний*, *кількамільйонний*.

! Складені кількісні та порядкові числівники пишуться окремо: *тисяча п'ятсоттридцять вісім*, *тисяча дев'ятсоттридцять вісімдесят восьмий*.

! Порядкові числівники, до складу яких входять слова з половиною й под., пишуться окремо: *три з половиною тисячний загін*.

Складні прикметники:

1. утворені від складних іменників, що пишуться разом: *лісостеповий*, *самохідний*.
2. утворені від сполучення іменника та узгоджуваного з ним прикметника: *загальноосвітний* (*загальна освіта*), *мовностильовий* (*мовний стиль*), *правобережний* (*правий берег*), *сільськогосподарський* (*сільське господарство*).
3. з другою дієслівною частиною: *волелюбний*, *деревообробний*, *машинобудівний*.

! Іменники з другою префіксальною дієслівною частиною пишуться через дефіс: *вантажно-розвантажувальний*, *контрольно-вимірювальний*.

4. в яких першим компонентом виступає прислівник або дієприкметник: *важкохворий*, *внутрішньозаводський*, *загальнодержавний*; *вищезгаданий*, *нижчепідписаний*, *новоутворений*, *свіжозрубаний*.

! Прислівники, утворені від більшості відносних прикметників, як правило, зберігають на собі логічний наголос і пишуться окремо від наступного прикметника або дієприкметника: *абсолютно сухий*, *діаметрально протилежний*, *суспільно корисний*, *хімічно зв'язаний*.

Складні прислівники:

1. утворені сполученням прийменника з прислівником: *відтепер, задовго, забагато, набагато, назавжди, отут, повсюди, подекуди.*

! Але: *за багато* років уперше приїхав, зал *на багато* місць.

2. утворені сполученням прийменника з іменником: *вперед, вранці, додому, поруч.*
3. утворені сполученням прийменника з числівником: *вдвоє, втроє, вчетверо; вперше, втретє; надвоє, натроє; удвох, уп'ятьох; заодно, поодинці, спершу і т.д.*
4. утворені сполученням прийменника з займенником: *внічию, втім, навіщо, нащо, передусім, почім, почому.*

! Але: *до чого, за віщо, за що* та ін. в роді додатків

5. утворені сполученням кількох прийменників з будь-якою частиною мови: *завбільшки, завиширки, знадвору, навздогін, навкруги, навмисне, навпаки.*
6. утворені з кількох основ (з прийменником чи без нього): *босоніж, мимохідь, натцесерце, нашивидкуруч, стрімголов, тимчасово.*
7. утворені сполученням часток аби-, ані-, де-, чи-, що-, як- із будь-якою частиною мови: *абияк, анітрохи, щоденно, щодуху, щосили, деколи, якраз, якомога, чимало.*

Складні прийменники:

1. утворені сполученням одного або двох (іноді трьох) прийменників із будь-якою частиною мови: *внаслідок, замість, вповдовж, навколо, напередодні, наприкінці, щодо.*
2. утворені з двох простих прийменників: *задля, заради, навпроти, окрім, поза, поміж, понад, посеред, поперед, проміж.*

Складні сполучники:

1. які утворені поєднанням повнозначних слів із частками або прийменниками: *адже, зате, немовби, немовбито, тобто, причому і т.д.*

Частки:

1. **аби-, ані-, де-, чи-, що-, як-** у складі будь-якої частини мови.
2. **би (б), то, що** в складі сполучників: *щоб, якби, немовбито, нібито.*
3. **же (ж)** у складі стверджувальних часток: *авжеж, атож.*
4. **–ся (-сь)** у зворотних дієсловах: *будується, сталося (сталось).*
5. **–сь** у складі займенників та прислівників: *котрийсь, якийсь; дець, колись, хтось, щось.*
6. **не**, коли слово без **не не вживається** - виступає в значенні **префікса** в складі будь-якої частини мови: *невільник, немовля, ненависть, невпинно, незабаром.*
7. **не** з іменником, прикметником, займенником, прислівником, якщо в сполученні з **не** означають одне поняття: *неволя, неврожай, недобрий, неабихто, недалеко.*
8. **ні** з займенниками і прислівниками: *ніхто (нікого), ніякий (ніякому), ніде, нізвідки, ніколи, ніскільки, нінащо, ніяк, нітрохи.*